

مجموعه PDF

تفسیر و نکات کلیدی

برای آزمون کارشناسان رسمی
دادگستری، قوه قضائیه
و کارشناسان ماده ۲۷

جلد یازدهم

آیین نامه اجرایی قانون کارشناسان رسمی دادگستری

مرور کامل
مباحث و نکات کلیدی

توضیحات کاربردی
و ساده

مطابقت با آخرین
تغییرات و اصلاحات

ویژه آمادگی
آزمون‌های کارشناسی

آمادگی امروز...
موفقیت فردا

جزوه تفسیری بنده بند

آیین نامه اجرایی قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری

این جزوه مصوبه هیأت وزیران (شماره ۲۷۴۵۵/ت/۸۱۱۱ هـ.م.صوب ۱۳۸۲/۲/۱۵)، موضوع ماده ۴۰ قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری، را ماده به ماده و به زبان ساده تفسیر می کند.
(نکات بسیار مهم برای آزمون با کادر قرمز، تعریف واژه های سخت با کادر بنفش، و پاسخ های تشریحی سؤالات با کادر سبز مشخص شده اند)

اطلاعیه حقوق مالکیت اثر

کلیه حقوق مادی و معنوی این جزوه، شامل محتوا، گردآوری، تدوین، تفسیر و ساختار آن، متعلق به **سایت فایل لند** بوده و هرگونه کپی برداری، تکثیر، انتشار، فروش، بازنشر، واگذاری یا استفاده تجاری از تمام یا بخشی از این اثر، بدون کسب اجازه کتبی از مالک اثر، ممنوع و غیرمجاز است.
هرگونه استفاده و انتشار غیرقانونی از این جزوه، علاوه بر ایجاد **مسئولیت شرعی و اخلاقی**، می تواند موجب **مسئولیت قانونی و پیگیری حقوقی** متخلف شود. استفاده از محتوای این اثر بدون رضایت مالک، **شرعاً جایز نبوده و حرام است**.
این اثر با هدف حمایت از حقوق پدیدآورنده و حفظ حقوق مالکیت فکری منتشر شده است.

فصل اول — کلیات (مواد ۱ تا ۳)

ماده ۱ — تعریف واژه های اختصاری

توضیح ساده: این ماده صرفاً یک واژه نامه است. برای اینکه در ادامه آیین نامه مجبور نباشیم هر بار عبارت کامل «قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری» را تکرار کنیم، این ماده سه اختصار قراردادی می سازد: «قانون»، «کانون» و «شورای عالی».

«قانون» = قانون کانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱

«کانون» = کانون کارشناسان رسمی دادگستری (نهاد استانی)

«شورای عالی» = شورای عالی کارشناسان رسمی (نهاد سراسری در تهران)

نکته بسیار مهم برای آزمون: این ماده هیچ حکم ماهوی و اجرایی جدیدی ایجاد نمی کند و صرفاً یک قرارداد نگارشی است؛ طراحان آزمون گاهی این نکته را به عنوان گزینه انحرافی («ماده ۱ آیین نامه حکم مستقلی دارد») مطرح می کنند که باید هوشیار بود.

سؤال ۱. [آسان] طبق ماده ۱ آیین نامه اجرایی، اختصار «کانون» معادل کدام عبارت است؟

الف) شورای عالی کارشناسان رسمی

ب) کانون کارشناسان رسمی دادگستری

ج) کمیسیون ماده ۱۳ قانون

د) وزارت دادگستری

پاسخ: ب — ماده ۱

پاسخ تشریحی: ماده ۱ آیین نامه صراحتاً و به صورت فهرست وار سه اختصار را تعریف کرده است. «کانون» دقیقاً معادل «کانون کارشناسان رسمی دادگستری» (نهاد استانی) است و نباید آن را با «شورای عالی» (نهاد سراسری) اشتباه گرفت. این گونه سؤالات تعریفی ساده، بهترین فرصت برای کسب امتیاز مطمئن در دقایق اول آزمون هستند.

ماده ۲ — ملاک تعیین «کارشناس رسمی مقیم»

توضیح ساده: قانون کانون (ماده ۲) برای تشکیل کانون در هر استان، به تعداد «کارشناسان رسمی مقیم» آن استان نیاز دارد.

(حداقل ۳۰ نفر).

اما «مقیم بودن» یعنی چه؟ این ماده پاسخ می دهد: ملاک، نه محل سکونت واقعی شخص، بلکه همان نشانی ای است که در خود پروانه کارشناسی او درج شده است.

ملاک تشخیص اقامت کارشناس = محل اقامت مندرج در پروانه کارشناسی او، نه محل سکونت واقعی

نکته بسیار مهم برای آزمون: این نکته بسیار پرکاربرد است: حتی اگر کارشناسی عملاً در شهر دیگری زندگی کند، از نظر قانونی و برای شمارش نصاب ۳۰ نفره تشکیل کانون، آدرس پروانه او ملاک عمل است.

تعریف: نصاب = حداقل تعداد لازم (در اینجا حداقل ۳۰ نفر کارشناس رسمی مقیم برای تشکیل کانون مستقل هر استان، طبق ماده ۲ قانون).

سؤال ۲. [متوسط] کارشناسی که در پروانه اش «اصفهان» به عنوان محل اقامت درج شده، اما عملاً در تهران زندگی و کار می کند. برای شمارش نصاب تشکیل کانون، او جزو کدام استان محسوب می شود؟

الف) تهران، چون محل سکونت واقعی او تهران است

ب) اصفهان، چون ملاک، محل اقامت مندرج در پروانه است

ج) هر دو استان به طور مشترک

د) هیچ کدام؛ باید مجدداً پروانه بگیرد

پاسخ: ب — ماده ۲

پاسخ تشریحی: ماده ۲ آیین نامه صراحتاً می گوید ملاک تعیین «کارشناس رسمی مقیم» همان نشانی ای است که در پروانه کارشناسی درج شده، نه محل سکونت واقعی شخص در عمل. بنابراین این کارشناس، صرف نظر از محل زندگی واقعی اش، برای محاسبات کانون اصفهان به حساب می آید.

سؤال ۳. [سخت] فرض کنید کارشناسی پروانه خود را تمدید کرده و در این تمدید، آدرس محل اقامتش را از شهر «الف» به شهر «ب» تغییر داده است. برای محاسبه نصاب تشکیل کانون، کدام آدرس ملاک است؟

الف) همیشه آدرس اولین صدور پروانه

ب) آخرین آدرس مندرج و به روز در پروانه معتبر او (شهر «ب»)

ج) میانگین دو آدرس

د) آدرس محل تولد کارشناس

پاسخ: ب — ماده ۲

پاسخ تشریحی: چون ملاک، «محل اقامتی است که در پروانه کارشناسی تعیین گردیده»، منظور همان وضعیت به روز و معتبر پروانه در زمان محاسبه است؛ اگر پروانه تمدید و آدرس اصلاح شده باشد، همان آدرس جدید ملاک عمل خواهد بود.

ماده ۳ — معیار تشخیص «نزدیک ترین کانون»

توضیح ساده: طبق قانون کانون، تا زمانی که در استانی کانون مستقل تشکیل نشده، کارشناسان آن استان باید عضو «نزدیک ترین کانون» شوند. این ماده مشخص می کند «نزدیک ترین» بر چه اساسی سنجیده می شود: **فاصله جغرافیایی مرکز آن استان تا مرکز استان های دیگر، بر مبنای جداول رسمی فاصله شهرها که وزارت راه و ترابری تهیه می کند.**

معیار تشخیص نزدیک ترین کانون = **فاصله میان مرکز استان ها**، طبق جداول وزارت راه و ترابری (نه نظر شخصی کارشناس یا کانون)
در صورت بروز ابهام یا اختلاف در تشخیص نزدیک ترین کانون، مرجع نهایی تصمیم گیری «شورای عالی» است.

نکته بسیار مهم برای آزمون: توجه شود که این ماده به «فاصله مراکز استان ها» اشاره دارد، نه فاصله شهر محل اقامت شخصی کارشناس تا کانون ها؛ این تفاوت ظریف محل طراحی سؤالات فریبنده است.

سؤال ۴. [آسان] طبق ماده ۳ آیین نامه، مبنای تشخیص «نزدیک ترین کانون» به یک استان فاقد کانون مستقل چیست؟

- الف) نظر شخصی رئیس آن کانون
- ب) فاصله مرکز آن استان با مراکز سایر استان ها طبق جداول وزارت راه و ترابری
- ج) رأی گیری میان کارشناسان
- د) فاصله هوایی محاسبه شده توسط گوگل مپ

پاسخ: ب — ماده ۳

پاسخ تشریحی: قانون گذار برای جلوگیری از تصمیم های سلیقه ای، معیار عینی و رسمی «جداول فاصله شهرهای وزارت راه و ترابری» را مبنای تشخیص نزدیک ترین کانون قرار داده است.

سؤال ۵. [متوسط] اگر میان دو کانون بر سر اینکه کدام یک «نزدیک ترین کانون» به یک استان فاقد کانون مستقل است اختلاف ایجاد شود، مرجع نهایی حل این اختلاف کدام است؟

- الف) دادگاه عمومی حقوقی
- ب) وزارت راه و ترابری
- ج) شورای عالی کارشناسان
- د) کمیسیون ماده ۱۳ قانون

پاسخ: ج — ماده ۳

پاسخ تشریحی: ماده ۳ صراحتاً می گوید **در صورت بروز هرگونه ابهام یا اختلاف در تشخیص نزدیک ترین کانون، نظر شورای عالی ملاک عمل است؛** وزارت راه و ترابری فقط جداول فاصله را تهیه می کند، تصمیم گیری نهایی با شورای عالی است.

فصل دوم — شورای عالی (مواد ۴ تا ۲۲)

ماده ۴ — تعیین نصاب هر کانون برای عضویت در شورای عالی

توضیح ساده: **شورای عالی ۱۸ عضو دارد** که باید متناسب با تعداد کارشناسان هر استان، از میان کانون های سراسر کشور انتخاب شوند. این ماده می گوید: پیش از هر دوره انتخاباتی، شورای عالی باید حداقل سه ماه زودتر مشخص کند هر کانون چند نماینده (نصاب) در شورای عالی خواهد داشت.

مهلت اعلام نصاب هر کانون = حداقل سه ماه پیش از برگزاری انتخابات هر دوره
تعیین کننده این نصاب، خود شورای عالی است (نه وزارت دادگستری یا کانون ها)

نکته بسیار مهم برای آزمون: عدد «سه ماه» در این ماده، نباید با سایر مهلت های مشابه در آیین نامه (مانند یک ماه ثبت نام داوطلبان در ماده ۵) اشتباه گرفته شود.

سؤال ۶. [آسان] شورای عالی باید حداقل چند ماه پیش از برگزاری انتخابات هر دوره، نصاب هر کانون را تعیین و اعلام کند؟

- الف) یک ماه
- ب) دو ماه
- ج) سه ماه
- د) شش ماه

پاسخ: ج — ماده ۴

پاسخ تشریحی: ماده ۴ صراحتاً مهلت «حداقل سه ماه قبل از برگزاری انتخابات» را برای تعیین و اعلام نصاب هر کانون مقرر کرده است؛ این عدد را با مهلت یک ماهه ثبت نام داوطلبان (ماده ۵) اشتباه نگیرید.

ماده ۵ — نحوه محاسبه نصاب کانون ها و تجمیع کانون های کوچک

توضیح ساده: این ماده نحوه تقسیم ۱۸ کرسی شورای عالی میان کانون های کشور را توضیح می دهد: بر اساس نسبت جمعیت کارشناسان هر کانون به کل کشور. اما اگر کارشناسان یک کانون آن قدر کم باشند که به تنهایی نتوانند حتی یک نماینده معرفی کنند، آن ها با نزدیک ترین کانون یا کانون های دیگر «تجمیع» (یکی) می شوند تا سهم مشترکشان محاسبه شود.

پایه محاسبه نصاب = نسبت تعداد کل کارشناسان رسمی هر کانون به عدد ۱۸ (تعداد کل اعضای شورای عالی)

کانون های کوچک (زیر نصاب لازم برای یک کرسی) با نزدیک ترین کانون تجمیع می شوند.

مهلت ثبت نام داوطلبان عضویت در شورای عالی = یک ماه، پس از اعلام نصاب

نکته بسیار مهم برای آزمون:

کانون ها موظفاند ظرف **حداکثر «پانزده روز»** پس از پایان مهلت ثبت نام، اسامی و وضعیت پروانه داوطلبان را به شورای عالی (و در دوره اول، به کانون تهران) اعلام کنند؛ این دو مهلت (یک ماه ثبت نام + پانزده روز اعلام) زنجیره ای پرتکرار در آزمون است.

تعریف: تجمیع = ادغام موقت آماری چند کانون کوچک با یکدیگر، فقط برای محاسبه سهم نمایندگی در شورای عالی؛ به معنای انحلال یا ادغام واقعی کانون ها نیست.

سؤال ۷. [متوسط] اگر تعداد کارشناسان یک کانون کوچک، برای معرفی حتی یک عضو به شورای عالی کافی نباشد، طبق ماده ۵ چه اقدامی صورت می گیرد؟
(الف) آن کانون از حق رأی محروم می شود
(ب) با نزدیک ترین کانون یا کانون های دیگر تجمیع می شود تا نصاب لازم محاسبه شود
(ج) پیمان آن کانون منحل می شود
(د) شورای عالی رأساً یک عضو برای آن کانون تعیین می کند

پاسخ: ب — ماده ۵

پاسخ تشریحی: این تجمیع صرفاً برای محاسبه سهم نمایندگی در شورای عالی است و کانون کوچک، هویت مستقل خود را از دست نمی دهد؛ فقط برای رسیدن به نصاب لازم، آرا و تعداد کارشناسانش با کانون همسایه جمع می شود.

سؤال ۸. [سخت] توالی صحیح مهلت های ماده ۴ و ۵ (از تعیین نصاب تا اعلام اسامی داوطلبان به شورای عالی) کدام است؟

(الف) اعلام نصاب (سه ماه پیش از انتخابات) ← ثبت نام داوطلبان (یک ماه) ← اعلام اسامی به شورای عالی (پانزده روز)
(ب) ثبت نام داوطلبان (یک ماه) ← اعلام نصاب (سه ماه) ← اعلام اسامی (پانزده روز)
(ج) اعلام اسامی (پانزده روز) ← اعلام نصاب (سه ماه) ← ثبت نام (یک ماه)
(د) هر سه مرحله همزمان انجام می شود

پاسخ: الف — مواد ۴ و ۵

پاسخ تشریحی: توالی منطقی و قانونی این است: ابتدا شورای عالی نصاب هر کانون را حداقل سه ماه زودتر اعلام می کند؛ سپس داوطلبان یک ماه فرصت ثبت نام دارند؛ و در نهایت کانون ها ظرف پانزده روز پس از پایان مهلت ثبت نام، اسامی را به شورای عالی می فرستند.

خلاصه ثبت نام در شورای عالی کانون ها

اعلام نصاب (سه ماه پیش از انتخابات) ← ثبت نام داوطلبان (یک ماه) ← اعلام اسامی به شورای عالی (پانزده روز)

ماده ۶ — بررسی صلاحیت داوطلبان عضویت در شورای عالی

توضیح ساده: پس از آنکه کانون‌ها اسامی داوطلبان را جمع‌آوری کردند، این اسامی باید از فیلتر صلاحیت عبور کند.
 **شورای عالی فهرست داوطلبان را در اختیار «کمیسیون تشخیص صلاحیت» (کمیسیون ماده ۱۳ قانون) می‌گذارد تا بررسی کند آیا آن‌ها واجد شرایط قانونی و اخلاقی هستند یا نه.

داوطلب باید در زمان ثبت‌نام و اخذ رأی، پروانه کارشناسی معتبر داشته باشد و در حالت تعلیق نباشد.

مهلت اعتراض داوطلب رد شده به نظر کمیسیون = پنج روز از تاریخ اعلام

مهلت رسیدگی کمیسیون به این اعتراض = یک هفته

نکته بسیار مهم برای آزمون: نکته کلیدی: تصمیم نهایی درباره صلاحیت داوطلبان با «کمیسیون ماده ۱۳ قانون» است، نه با خود شورای عالی یا کانون؛ شورای عالی فقط واسطه انتقال اطلاعات و اعلام نتیجه است.

تعریف: تعلیق = حالتی که در آن پروانه کارشناسی شخص به‌طور موقت (نه دائم) از اعتبار افتاده و او اجازه انجام کارشناسی رسمی ندارد؛ فردی که در حالت تعلیق است نمی‌تواند داوطلب عضویت در ارکان شود.

سؤال ۹. [آسان] داوطلبانی که صلاحیت آن‌ها توسط کمیسیون رد شده، چند روز فرصت دارند تا اعتراض خود را تسلیم کانون کنند؟

الف) سه روز

ب) پنج روز

ج) هفت روز

د) پانزده روز

پاسخ: ب — ماده ۶

پاسخ تشریحی: طبق تبصره ۲ ماده ۶، داوطلبان رد شده از تاریخ اعلام کانون، ظرف پنج روز می‌توانند اعتراض خود را تسلیم کنند تا مجدداً در کمیسیون ماده ۱۳ بررسی شود.

سؤال ۱۰. [متوسط] تشخیص نهایی صلاحیت داوطلبان عضویت در شورای عالی بر عهده کدام مرجع است؟

الف) خود شورای عالی

ب) هیأت مدیره کانون مربوط

ج) کمیسیون تشخیص صلاحیت موضوع ماده ۱۳ قانون

د) وزیر دادگستری

پاسخ: ج — ماده ۶

پاسخ تشریحی: شورای عالی فقط فهرست اسامی را به کمیسیون ماده ۱۳ ارسال و نتیجه را اعلام می‌کند؛ تصمیم ماهوی درباره صلاحیت داوطلبان، وظیفه تخصصی همان کمیسیون است.

ماده ۷ — نحوه برگزاری انتخابات شورای عالی

توضیح ساده: این ماده مراحل عملی روز انتخابات را توصیف می کند. کارشناسان هر استان می توانند به تعداد «دو برابر نصاب» به کاندیداهای خود رأی دهند (نه فقط یک نفر). سپس منتخبان این مرحله اول، در جلسه ای در شورای عالی جمع می شوند و از میان خودشان، ۱۸ نفر نهایی را انتخاب می کنند.

هر رأی دهنده می تواند به تعداد «دو برابر نصاب همان استان» رأی بدهد.

انتخابات دو مرحله ای است: مرحله اول در کانون استان، مرحله دوم (انتخاب نهایی ۱۸ نفر) در محل شورای عالی

نکته بسیار مهم برای آزمون: تعداد راه یافتگان از هر استان به مرحله دوم باید «دقیقاً دو برابر نصاب همان استان» باشد؛ این یعنی اگر نصاب یک استان ۲ نفر باشد، ۴ نفر باید به مرحله دوم راه یابند تا از میان آن ها نهایی سازی شود.

سؤال ۱۱. [متوسط] اگر نصاب تعیین شده یک استان برای شورای عالی، سه نفر باشد، کارشناسان آن استان به چند کاندیدا می توانند رأی بدهند و چند نفر باید به مرحله دوم راه یابند؟

(الف) به سه نفر رأی می دهند و سه نفر به مرحله دوم می روند

(ب) به شش نفر رأی می دهند و شش نفر به مرحله دوم می روند

(ج) به سه نفر رأی می دهند ولی فقط یک نفر به مرحله دوم می رود

(د) به نامحدود نفر رأی می دهند

پاسخ: ب — ماده ۷

پاسخ تشریحی: طبق ماده ۷، رأی دهندگان به «دو برابر نصاب» رأی می دهند ($2 \times 3 = 6$ نفر) و همین ۶ نفر (دو برابر نصاب) نیز باید به مرحله دوم راه یابند تا در جلسه شورای عالی از میان مجموع راه یافتگان کشور، ۱۸ عضو نهایی انتخاب شوند.

تبصره ۱ و ۲ ماده ۷ — افراد ذخیره و جایگزینی آن ها

توضیح ساده: از میان کاندیداهای راه یافته به مرحله دوم، فقط ۱۸ نفر عضو اصلی می شوند. باقی مانده افراد (که به آن ها رأی داده شده اما عضو اصلی نشده اند) به عنوان «افراد ذخیره» همان کانون در نظر گرفته می شوند تا اگر یکی از اعضای اصلی به هر دلیلی (فوت، استعفا، تعلیق، ابطال پروانه، غیبت غیرموجه) کنار رفت، جایگزین او شوند.

افراد ذخیره باید به «ترتیب حائز اکثریت آرا» جایگزین عضو اصلی شوند، نه به صورت دلخواه یا قرعه کشی

★ اگر افراد ذخیره نیز تمام شوند، انتخابات میان دوره ای برگزار می شود.

نکته بسیار مهم برای آزمون: در انتخابات میان دوره ای، حداکثر تعداد کل حاضران (اعضای اصلی + افراد ذخیره کانون ها) به ۳۶ نفر می رسد (۱۸ اصلی + ۱۸ ذخیره)؛ این عدد ۳۶ یکی از دام های عددی رایج امتحان است.

سؤال ۱۲. [سخت] اگر یکی از اعضای اصلی شورای عالی به دلیل فوت از عضویت خارج شود و کانون مربوط او هیچ «فرد ذخیره» ای نیز نداشته باشد، طبق تبصره ۲ ماده ۷ چه اتفاقی می افتد؟

الف) کرسی آن کانون تا پایان دوره خالی می ماند

ب) انتخابات میان دوره ای در همان کانون برگزار و دو برابر نصاب، افراد جدید معرفی می شوند

ج) نزدیک ترین کانون به جای آن کانون، عضو معرفی می کند

د) شورای عالی رأساً یک عضو تعیین می کند

پاسخ: ب — ماده ۷ تبصره ۲

پاسخ تشریحی: وقتی هم عضو اصلی و هم افراد ذخیره او تمام شوند، تنها راه قانونی، برگزاری انتخابات میان دوره ای در همان کانون و معرفی مجدد دو برابر نصاب لازم است تا نصاب اصلی و ذخیره دوباره کامل شود.

ماده ۸ — مسئولیت اجرای انتخابات و نقش کانون تهران در دوره اول

توضیح ساده: **مسئولیت کلی اجرای انتخابات شورای عالی بر عهده خود شورای عالی است.** اما در همان دوره اول (پیش از آنکه شورای عالی اصلاً تشکیل شده باشد)، این وظایف موقتاً بر عهده «کانون استان تهران» گذاشته شده است.

مسئول اصلی اجرای انتخابات = شورای عالی

در دوره اول (پیش از تشکیل شورا) = کانون استان تهران جایگزین موقت شورای عالی است

نکته بسیار مهم برای آزمون: این یک حکم انتقالی (موقت) است، مخصوص فقط دوره اول تأسیس شورای عالی؛ نباید تصور شود کانون تهران همیشه چنین اختیاری دارد.

سؤال ۱۳. [آسان] پیش از تشکیل شورای عالی در دوره اول، مسئولیت اجرای انتخابات و معرفی کارشناسان موضوع ماده ۱۳ به رئیس قوه قضائیه بر عهده کیست؟

- الف) وزارت دادگستری
- ب) کانون استان تهران
- ج) دادگاه انتظامی
- د) کمیسیون ماده ۱۳

پاسخ: ب — ماده ۸

پاسخ تشریحی: ماده ۸ صراحتاً این وظیفه انتقالی و موقت را، تا پیش از تشکیل شورای عالی، به کانون استان تهران محول کرده است.

ماده ۹ — محل برگزاری انتخابات

توضیح ساده: این ماده محل برگزاری دو مرحله انتخابات را دقیق می کند: **مرحله اول** در کانون هر استان، و **مرحله دوم** در کانون تهران یا محل شورای عالی. همچنین برای استان های بدون کانون مستقل (که به کانون دیگری ملحق شده اند)، نحوه شمارش آرا را توضیح می دهد.

محل مرحله اول = کانون همان استان؛ محل مرحله دوم = کانون تهران یا شورای عالی

در حالت تجميع چند استان، هر عضو در کانون استان خودش رأی می دهد اما شمارش آرا به صورت **مشترک (مجموع صندوق های تجميع شده)** انجام می شود.

سؤال ۱۴. [متوسط] در حالتی که دو استان فاقد کانون مستقل، طبق ماده ۵ با هم تجميع شده اند، محاسبه حائز اکثریت آرا چگونه انجام می شود؟

(الف) هر استان جداگانه و مستقل شمارش می شود

(ب) مجموع آرای صندوق های هر دو استان (اعم از اعضای مقیم و اعضای نمایندگی) با هم محاسبه می شود

(ج) فقط آرای استان بزرگ تر ملاک است

(د) رأی گیری اصلاً امکان پذیر نیست

پاسخ: ب — ماده ۹

پاسخ تشریحی: چون این دو استان از نظر نمایندگی در شورای عالی «تجميع» شده اند، برای مشخص کردن نفرات برگزیده، مجموع آرای صندوق های هر دو استان با هم جمع و مقایسه می شود.

ماده ۱۰ — هیأت نظارت بر انتخابات شورای عالی

توضیح ساده: برای اینکه انتخابات شورای عالی سالم و بی طرفانه برگزار شود، باید ناظرانی مستقل بر روند آن نظارت کنند. این ماده می گوید **مجمع عمومی مشترک هیأت مدیره های همه کانون های کشور (به دعوت کانون تهران)** تشکیل می شود تا برای هر استان حداقل **سه نفر «ناظر انتخابات» تعیین کند.**

حداقل تعداد ناظر برای هر استان = سه نفر

نکته بسیار مهم برای آزمون: شرط مهم: ناظران باید افرادی باشند که خودشان داوطلب عضویت در شورای عالی نیستند؛ این برای جلوگیری از تعارض منافع (نظارت بر انتخاباتی که خودشان کاندیدای آن هستند) ضروری است.

تعریف: تعارض منافع = وضعیتی که در آن منافع شخصی یک فرد (مثلاً داوطلب بودن در انتخابات) با وظیفه بی طرفانه او (نظارت بر همان انتخابات) در تضاد قرار می گیرد.

سؤال ۱۵. آسان حدافل تعداد ناظران انتخابات شورای عالی برای هر استان چند نفر است؟

- الف) یک نفر
- ب) دو نفر
- ج) سه نفر
- د) پنج نفر

پاسخ: ج — ماده ۱۰

پاسخ تشریحی: ماده ۱۰ صراحتاً حدافل «سه نفر» ناظر برای هر استان مقرر کرده است، به شرط آنکه این افراد خودشان داوطلب عضویت در شورای عالی نباشند.

ماده ۱۱ — روز رأی گیری و امنیت صندوقها

توضیح ساده: انتخابات شورای عالی در سراسر کشور در یک روز و ساعت واحد برگزار می شود. کارشناسان باید شخصاً و با ارائه پروانه معتبر خود در محل صندوق حاضر شوند و به صورت مخفیانه رأی دهند. صندوقها و برگه های رأی نیز از پیش باید توسط ناظران لاک و مهر شوند تا از تقلب جلوگیری شود.

رأی گیری همزمان در سراسر کشور، در یک روز و ساعت واحد

شرط رأی دادن = حضور شخصی + ارائه پروانه کارشناسی معتبر (وکالت پذیرفته نیست)

نکته بسیار مهم برای آزمون: صندوقها و برگه های رأی باید از قبل توسط ناظران منتخب لاک و مهر و امضا شوند؛ رأی گیری کاملاً مخفیانه است.

سؤال ۱۶. متوسط برای شرکت در انتخابات شورای عالی، کارشناس باید چه مدرکی همراه داشته باشد و آیا رأی دادن با وکالت مجاز است؟

- الف) کارت ملی؛ وکالت مجاز است
- ب) پروانه کارشناسی معتبر؛ وکالت مجاز نیست و باید شخصاً حاضر شود
- ج) گواهی اشتغال؛ وکالت مجاز است
- د) هیچ مدرکی لازم نیست

پاسخ: ب — ماده ۱۱ و ماده ۲۵

پاسخ تشریحی: طبق ماده ۱۱، کارشناس باید شخصاً و با پروانه کارشناسی معتبر در محل صندوق حاضر شود؛ طبق ماده ۲۵ نیز رأی دادن با وکالت در هیچ یک از مجامع (از جمله انتخابات شورای عالی) پذیرفته نیست.

ماده ۱۲ — شمارش آرا و ارسال نتیجه

توضیح ساده: پس از پایان زمان رأی گیری، صندوق ها با حضور ناظران و دو نماینده هیأت مدیره (که خودشان کاندیدا نیستند) باز، شمارش و قرائت می شوند. سپس اسامی برگزیدگان به ترتیب تعداد آرا در صورت مجلس ثبت و برای شورای عالی ارسال می شود.

افراد حاضر در جلسه شمارش = ناظران منتخب + دو نماینده هیأت مدیره (که خودشان داوطلب نباشند)
نتیجه نهایی باید به صورت صورت مجلس مکتوب، امضا و برای شورای عالی ارسال شود.

سؤال ۱۷. [آسان] در جلسه شمارش آرای انتخابات شورای عالی، نمایندگان هیأت مدیره کانون که در این جلسه حضور دارند باید چه ویژگی ای داشته باشند؟

- الف) باید خودشان داوطلب شورای عالی باشند
- ب) نباید خودشان داوطلب انتخاب در شورای عالی باشند
- ج) باید عضو کمیسیون ماده ۱۳ باشند
- د) باید رئیس کانون باشند

پاسخ: ب — ماده ۱۲

پاسخ تشریحی: برای جلوگیری از تعارض منافع در فرآیند حساس شمارش آرا، نمایندگان هیأت مدیره حاضر در این جلسه باید افرادی باشند که خودشان کاندیدای شورای عالی نیستند؛ دقیقاً مشابه شرط ناظران در ماده ۱۰.

ماده ۱۳ — اولین جلسه شورای عالی و انتخاب هیأت رئیسه

توضیح ساده: پس از برگزاری انتخابات، اعضای منتخب باید هرچه زودتر دور هم جمع شوند. این ماده می گوید اولین جلسه شورای عالی حداکثر ظرف پانزده روز پس از انتخابات مرحله دوم تشکیل می شود و در همان جلسه، اعضا از میان خودشان رئیس، نایب رئیس، خزانه دار، کارپرداز، دو منشی و دو بازرس را با اکثریت آرا انتخاب می کنند.

مهلت تشکیل اولین جلسه شورای عالی = حداکثر پانزده روز پس از انتخابات مرحله دوم

سمت های انتخابی در همان جلسه: رئیس، نایب رئیس، خزانه دار، کارپرداز، دو منشی، دو بازرس (جمعاً ۸ سمت از ۱۸ عضو)
اگر همه اعضا در جلسه اول حاضر نشوند، ظرف یک هفته جلسه بعدی با حضور «نصف به علاوه یک» اعضای اصلی رسمیت می یابد و رأی «دوسوم حاضران» معتبر است.

نکته بسیار مهم برای آزمون:

جلسات عادی شورای عالی، همراه یک بار تشکیل می شود؛

این تناوب ماهانه را با تناوب پانزده روزه جلسات هیأت مدیره کانون ها (ماده ۴۴) اشتباه نگیرد.

سؤال ۱۸. [متوسط] اولین جلسه شورای عالی باید حداکثر چند روز پس از انتخابات مرحله دوم تشکیل شود؟

الف) هفت روز

ب) پانزده روز

ج) یک ماه

د) دو ماه

پاسخ: ب — ماده ۱۳

پاسخ تشریحی: ماده ۱۳ این مهلت را حداکثر پانزده روز تعیین کرده است؛ عدم حضور همه اعضا در این جلسه اول، به معنای لغو نیست، بلکه جلسه دوم ظرف یک هفته با نصاب کاهش یافته (نصف به علاوه یک) برگزار می شود.

سؤال ۱۹. [سخت] اگر در اولین جلسه شورای عالی، تمام ۱۸ عضو حضور نداشته باشند، جلسه دوم با چه نصابی رسمیت می یابد و رأی چند نفر برای انتخاب هیأت رئیسه معتبر است؟

الف) با حضور دوسوم اعضا؛ رأی اکثریت ساده معتبر است

ب) با حضور نصف به علاوه یک اعضای اصلی؛ رأی دوسوم حاضران معتبر است

ج) با حضور همه اعضا؛ رأی اتفاق آرا لازم است

د) با حضور یک سوم اعضا؛ رأی اکثریت نسبی کافی است

پاسخ: ب — ماده ۱۳ تبصره ۲

پاسخ تشریحی: تبصره ۲ ماده ۱۳ دو نصاب متفاوت را در کنار هم مطرح می کند: **نصاب رسمیت جلسه (نصف به علاوه یک اعضای اصلی) و نصاب اعتبار رأی گیری در همان جلسه (دوسوم حاضران)؛ خلط این دو عدد، رایج ترین اشتباه داوطلبان است.**

ماده ۱۴ و ۱۵ — تشکیلات داخلی و افتخاری بودن عضویت

توضیح ساده: ماده ۱۴ می گوید نحوه تقسیم دقیق وظایف داخلی اعضای شورای عالی، به یک دستورالعمل داخلی که خودِ شورا تصویب می کند واگذار شده است. ماده ۱۵ نیز نکته مهمی را روشن می کند: عضویت در شورای عالی یک افتخار است، نه یک شغل با حقوق؛ اعضا برای شرکت در جلسات عادی حق الزحمه دریافت نمی کنند، مگر آنکه به تشخیص خودِ شورا به صورت «موظف» (تمام وقت) مشغول به کار شوند.

اصل کلی: عضویت در شورای عالی افتخاری است و حق الزحمه ندارد.

نکته بسیار مهم برای آزمون: استثنا: اگر شورای عالی تشخیص دهد عضوی باید به صورت «موظف» (تمام وقت) کار کند، در آن صورت حق الزحمه ای متناسب با دوران اشتغال او پرداخت می شود؛ این تفکیک «افتخاری در برابر موظف» از نکات کلیدی امتحانی است.

سؤال ۲۰. [متوسط] اصل کلی درباره پرداخت حق الزحمه به اعضای شورای عالی برای شرکت در جلسات عادی چیست، و استثنای آن کدام است؟

- الف) اصل بر پرداخت حقوق ثابت ماهانه است؛ استثنایی وجود ندارد
ب) اصل بر افتخاری بودن (بدون حق الزحمه) است؛ استثنا زمانی است که عضو به تشخیص شورا به صورت موظف (تمام وقت) کار کند
ج) فقط رئیس شورا حقوق می گیرد
د) هیچ عضوی تحت هیچ شرایطی حق الزحمه نمی گیرد

پاسخ: ب — ماده ۱۵

پاسخ تشریحی: ماده ۱۵ و تبصره آن، دقیقاً این تفکیک را روشن می کند: اصل، افتخاری بودن است؛ اما در حالت اشتغال موظف (تمام وقت) با تصویب شورا، حق الزحمه متناسب پرداخت می شود.

ماده ۱۶ — تأمین هزینه های جاری شورای عالی

توضیح ساده: شورای عالی هم برای اداره شدن به بودجه نیاز دارد. این ماده می گوید هزینه های جاری شورا هر سال در قالب یک بودجه مصوب تعیین می شود و منبع تأمین آن، سهمی است که از درآمد کانون های استانی (به نسبت بودجه سالانه هر کدام) گرفته می شود.

منبع تأمین هزینه شورای عالی = سهمی از درآمد کانون های استانی، به نسبت بودجه سالانه هر کانون
کانون ها مکلف اند این سهم را ظرف همان سال مالی بپردازند.

سؤال ۲۱. آسان] هزینه های جاری شورای عالی از چه محلی تأمین می شود؟

الف) بودجه مستقیم دولت

ب) سهمی از درآمد کانون های استانی به نسبت بودجه سالانه هر کدام

ج) حق عضویت شخصی اعضای شورا

د) کمک های خیریه

پاسخ: ب — ماده ۱۶

پاسخ تشریحی: طبق ماده ۱۶، منبع اصلی تأمین هزینه های جاری شورای عالی، سهمی است که متناسب با بودجه سالانه هر کانون از آن ها دریافت می شود، نه بودجه مستقیم دولتی.

ماده ۱۷ و ۱۸ — محدودسازی حوزه فعالیت و کمیسیون های مشورتی

توضیح ساده: ماده ۱۷ به شورای عالی اختیار می دهد که محدوده جغرافیایی فعالیت کارشناسان رسمی را (از طریق کانون های مستقل) به یک حوزه معین محدود کند و کارشناسان موظفانند این محدودیت را رعایت کنند. ماده ۱۸ نیز اجازه می دهد شورای عالی، از میان کارشناسان باتجربه هر رشته، «کمیسیون های مشورتی علمی و فنی» تشکیل دهد که هم در طراحی سؤالات آزمون کمک می کنند و هم در اعطای صلاحیت (اولیه یا اضافی) نظر می دهند.

شورای عالی می تواند حوزه فعالیت جغرافیایی کارشناسان را محدود کند.

کمیسیون های مشورتی علمی-فنی، حداقل از سه نفر کارشناس رسمی همان رشته تشکیل می شوند.

تعریف: صلاحیت اضافی = مجوزی که به کارشناس اجازه می دهد علاوه بر رشته اصلی خود، در زمینه یا زیررشته تخصصی دیگری نیز اظهارنظر کارشناسی کند.

سؤال ۲۲. متوسط] کمیسیون های مشورتی علمی و فنی موضوع ماده ۱۸، حداقل از چند نفر کارشناس رسمی تشکیل می شوند؟

الف) یک نفر

ب) دو نفر

ج) سه نفر

د) پنج نفر

پاسخ: ج — ماده ۱۸

پاسخ تشریحی: ماده ۱۸ حداقل سه نفر کارشناس رسمی همان رشته را برای تشکیل این هیأت های مشورتی لازم دانسته است؛ وظیفه آن ها کمک به طراحی سؤالات آزمون و اظهار نظر درباره صلاحیت اولیه یا اضافی کارشناسان است.

ماده ۱۹ — کارت و پروانه دو زبانه برای دعاوی بین‌المللی

توضیح ساده: گاهی کارشناسان رسمی ایرانی باید در دعاوی خارجی یا نزد مراجع بین‌المللی اظهارنظر کنند. برای تسهیل این کار، شورای عالی موظف است کارت و پروانه کارشناسان را علاوه بر فارسی، به زبان انگلیسی نیز تهیه و در اختیار کانون‌ها قرار دهد.

زبان دوم اجباری کارت و پروانه کارشناسی برای مصارف بین‌المللی = انگلیسی

سؤال ۲۳. [آسان] طبق ماده ۱۹، کارت و پروانه کارشناسان رسمی برای استفاده در دعاوی بین‌المللی، علاوه بر فارسی به چه زبانی نیز باید تهیه شود؟

- الف) عربی
- ب) فرانسوی
- ج) انگلیسی
- د) هیچ زبان دیگری لازم نیست

پاسخ: ج — ماده ۱۹

پاسخ تشریحی: هدف این ماده، تسهیل استفاده از کارشناسان رسمی ایرانی در محاکم و مراجع بین‌المللی است؛ ازاین‌رو تهیه نسخه انگلیسی کارت و پروانه الزامی شده است.

ماده ۲۰ — مدت عضویت و امکان تمدید

توضیح ساده: این ماده تکرار و تأکیدی بر حکم ماده ۳ قانون است: **اعضای شورای عالی برای مدت چهار سال با رأی کارشناسان کل کشور انتخاب می‌شوند و تنها یک‌بار امکان انتخاب مجدد (برای یک دوره دیگر، یعنی جمعاً حداکثر هشت سال) وجود دارد.**

مدت هر دوره عضویت = چهار سال

نکته بسیار مهم برای آزمون: امکان تمدید فقط برای «یک دوره دیگر» است، نه نامحدود؛ یعنی حداکثر هشت سال متوالی. این عدد دقیقاً همان چیزی است که در قانون اصلی (ماده ۳) نیز آمده و در آیین‌نامه تکرار شده است.

سؤال ۲۴. [متوسط] حداکثر مدت متوالی که یک نفر می‌تواند عضو شورای عالی باقی بماند، چند سال است؟

- الف) چهار سال
- ب) شش سال
- ج) هشت سال
- د) نامحدود

پاسخ: ج — ماده ۲۰

پاسخ تشریحی: هر دوره چهار سال است و امکان تمدید فقط برای یک دوره دیگر وجود دارد؛ بنابراین حداکثر زمان متوالی عضویت، چهار به علاوه چهار، یعنی هشت سال خواهد بود.

ماده ۲۱ — مرجع رسمی مکاتبات شورای عالی

توضیح ساده: برای اینکه مکاتبات شورای عالی دارای اعتبار و انسجام باشد، این ماده مشخص می کند **فقط یک نفر** (یا در غیاب او، جانشینش) حق امضای مکاتبات رسمی شورا را دارد.

مرجع اصلی مکاتبات رسمی شورای عالی = رئیس شورا؛ در غیاب او = نایب رئیس

سؤال ۲۵. [آسان] مکاتبات رسمی شورای عالی اصولاً باید از طریق چه کسی صورت گیرد؟

- (الف) هر یک از اعضای شورا
- (ب) رئیس شورا و در غیاب او نایب رئیس
- (ج) خزانه دار شورا
- (د) دبیرخانه بدون نیاز به امضای مقام خاصی

پاسخ: ب — ماده ۲۱

پاسخ تشریحی: این تمرکز امضا در دست رئیس (و جانشین او در غیابش) از صدور مکاتبات متناقض یا غیررسمی از سوی اعضای مختلف شورا جلوگیری می کند.

ماده ۲۲ — اعتبار مصوبات و نظرات تفسیری شورای عالی

توضیح ساده: این ماده به شورای عالی اختیار می دهد مقررات و دستورالعمل های اجرایی **(در چارچوب قانون و آیین نامه)** تصویب کند. همچنین اگر در اجرای این آیین نامه ابهامی پیش بیاید، نظر تفسیری شورای عالی **(باز هم در چارچوب قانون)** معتبر و برای همه کانون ها و کارشناسان لازم الرعایه است.

شورای عالی هم قدرت وضع مقررات اجرایی دارد و هم مرجع رفع ابهام در اجرای آیین نامه است.

نکته بسیار مهم برای آزمون: این اختیار تفسیری شورای عالی نامحدود نیست؛

باید «با در نظر گرفتن مقررات قانون و آیین نامه» اعمال شود، یعنی نمی تواند برخلاف نص صریح قانون تفسیر کند.

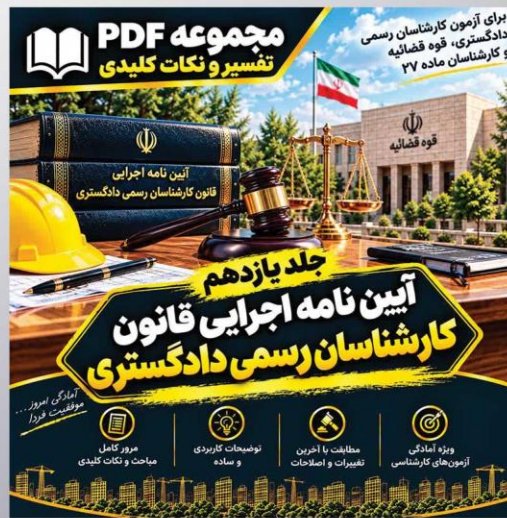
سؤال ۲۶. [سخت] اگر شورای عالی در مقام رفع ابهام از یک ماده آیین نامه، تفسیری ارائه دهد که با نص صریح قانون مغایرت داشته باشد، این تفسیر چه اعتباری دارد؟

- (الف) کاملاً معتبر و لازم الاجراست چون شورای عالی بالاترین مرجع تفسیری است
- (ب) فاقد اعتبار است؛ چون طبق ماده ۲۲، نظر تفسیری شورا باید «با در نظر گرفتن مقررات قانون» باشد
- (ج) فقط برای کانون تهران الزام آور است
- (د) نیازمند تأیید مجدد وزیر دادگستری است

پاسخ: ب — ماده ۲۲

پاسخ تشریحی: اختیار تفسیری شورای عالی محدود و مقید به چارچوب قانون است؛ تفسیری که آشکارا با نص قانون در تضاد باشد، از این حکم پشتیبانی حقوقی برخوردار نیست و فاقد اعتبار خواهد بود.

همچنین برای دیدن
سایر مجموعه درسامنه
ها و تفاسیر بند به بند
منابع آزمون های
کارشناسی رسمی
دادگستری و قوه
قضائیه به وب سایت
زیر مشاهده شود.

برای دریافت
ادامه این
درسامنه و تفسیر
بند به بند به
وبسایت زیر
مراجعه فرمائید.

www.Fileland.ir

